

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20201028-308)

Betreffende het ontwerp van definitief investeringsplan voor gas, voorgesteld door de Brusselse distributienetbeheerder voor de periode 2021-2025.

Opgesteld op basis van artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de ordonnanties van 20 juli 2011, 8 mei 2015 en 23 juli 2018.

28/10/2020

Inhoud

1	Wettelijke grondslag	2
2	Context	3
3	Openbare raadpleging van het ontwerp van investeringsplannen	4
3.1	Raadplegingsprocedure.....	4
3.2	Resultaten van de openbare raadpleging.....	4
4	Opmerkingen van BRUGEL.....	4
4.1	Planning van de investeringen	5
4.2	Bevoorradingszekerheid.....	5
4.3	De bevoorradingskwaliteit.....	6
4.4	Betrouwbaarheid van het net	7
4.5	Het gasnet en de energietransitie	7
4.5.1	Biogas en biomethaan.....	7
4.5.2	Waterstofproject	7
4.5.3	Ontwikkeling van de stations voor gecombineerd aardgas	8
4.6	Slimme meters.....	8
4.7	Project voor de conversie van de netten op arm gas naar rijk gas	9
4.8	Budgetanalyse.....	9
5	Conclusie	12
6	Bijlage I: Resultaten van de openbare raadpleging.....	14

I Wettelijke grondslag

Artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna genoemd 'de gasordonnantie'), gewijzigd door de ordonnanties van 20 juli 2011, 8 mei 2015 en 23 juli 2018, luidt als volgt:

“§ 1. De netbeheerder stelt, in samenwerking met Brugel, een investeringsplan op bestemd om de regelmaat, de betrouwbaarheid en de veiligheid van de bevoorrading te verzekeren, rekening houdend met het leefmilieu, van de veiligheid van goederen en personen, de energie-efficiëntie en het rationeel beheer van de wegen, volgens de procedures voorzien in § 3.

Het investeringsplan heeft betrekking op een periode van vijf jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de vijf volgende jaren.

Brugel kan het model voor de voorgestelde investeringsplannen nader bepalen. Het investeringsplan bevat ten minste de volgende gegevens:

1° een gedetailleerde beschrijving van de bestaande infrastructuur, van haar verouderde staat en van haar gebruiksgraad, evenals van de belangrijkste infrastructuren die moeten worden aangelegd of die gemoderniseerd moeten worden gedurende de door het zogenaamde plan gedekte jaren;

2° een schatting van de capaciteitsbehoeften, rekening houdend met de evolutie van de exploitatie van het net, van de maatregelen van energie-efficiëntie die door de autoriteiten worden bevorderd en door de netbeheerder worden overwogen, van de bevordering van de productie van biogas en de injectie ervan op het net, van de levering, scenario's voor de ontwikkeling van voertuigen op aardgas (CNG) en de bijbehorende stations, van het verbruik en van de handel met de twee andere Gewesten en van hun kenmerken;

3° een beschrijving van de ingezette middelen en van de te verwezenlijken investeringen om in de geschatte behoeften te voorzien, met inbegrip van, desgevallend, de versterking of de aanleg van interconnecties om de correcte aansluiting op de netten te waarborgen waarop het net is aangesloten, evenals een lijst van de belangrijke investeringen waartoe reeds besloten werd, een beschrijving van de nieuwe belangrijke investeringen die tijdens de eerstkomende drie jaar verwezenlijkt moeten worden en een kalender voor deze investeringsprojecten;

4° het vastleggen van de nagestreefde kwaliteitsdoelstellingen, in het bijzonder met betrekking tot de duur van de onbeschikbaarheden zoals gedefinieerd in het model van het verslag over de kwaliteit van de prestaties;

5° het beleid dat op milieugebied en inzake energie-efficiëntie wordt gevoerd;

6° de beschrijving van het beleid inzake onderhoud;

7° de lijst van de acties die tijdens het afgelopen jaar dringend zijn uitgevoerd;

8° de beschrijving van een noodplan dat geïmplementeerd moet worden om het hoofd te bieden aan een moeilijke situatie (N-1);

9° de staat van de studies, projecten en implementatie van intelligente netten en, in voorkomend geval, slimme meters evenals de voor de eventuele uitrol van deze meters prioritair geïdentificeerde niches;

10° een gedetailleerde beschrijving van de financiële aspecten van de beoogde investeringen.

§ 2. Het investeringsplan wordt voor de eerste maal opgesteld voor de periode 2005-2009.

§ 3. De voorstellen van investeringsplan worden vóór 31 mei van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft aan Brugel bezorgd.

Brugel deelt de netbeheerder ten laatste op 15 juli van hetzelfde jaar zijn voorafgaande opmerkingen over het ontwerpplan mee. De netbeheerder werkt zijn definitief ontwerp van investeringsplan uit op basis van de voorafgaande opmerkingen van Brugel en bezorgt dit aan Brugel vóór 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft. Brugel gaat over tot de raadpleging van de betrokken administraties, de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad betreffende bepaalde aspecten van het ontwerpplan. In dit geval brengt ze de betrokken netbeheerder hiervan op de hoogte.

Brugel maakt ten laatste op 30 oktober van hetzelfde jaar het definitief ontwerp van plan aan de Regering ter goedkeuring over, samen met zijn advies en de resultaten van de openbare raadpleging.

Voor zijn advies gaat Brugel met name na of de investeringen die voorzien zijn in dit ontwerpplan alle investeringsbehoeften dekken die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of dit plan overeenkomt met het tienjarige netontwikkelingsplan dat de gehele Europese Unie dekt. Het houdt eveneens rekening met de relatie tussen de elektriciteits- en de gasmarkt en tussen de markten voor arm en rijk aardgas.

Als de Regering op 31 december van hetzelfde jaar geen beslissing genomen heeft en voor zover de documenten wel degelijk aan het Parlement tegen ten laatste 30 oktober van hetzelfde jaar overgemaakt zijn, wordt het definitief ontwerp van het investeringsplan geacht te zijn goedgekeurd.

Brugel houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het vijfjarige investeringsplan.

Brugel kan, in het belang van de gebruikers en rekening houdend met de milieucriteria, de netbeheerder het uitdrukkelijke bevel geven om bepaalde vanuit technisch en financieel oogpunt alternatieve of aanvullende investeringen te bestuderen. Deze studies worden uitgevoerd binnen een termijn die rekening houdt met de termijnen voor goedkeuring van de in het bovenstaande lid vermelde investeringsplannen.”

2 Context

Zoals vermeld in de voorstelling van het wettelijk kader in de vorige sectie, moet de distributienetbeheerder (DNB) voor gas een investeringsplan opstellen om de regelmaat, de betrouwbaarheid en de zekerheid van de gasbevoorrading voor de gebruikers van het Brusselse net te garanderen.

De op 20 juli 2018 goedgekeurde wijziging van de gasordonnantie heeft de procedure voor het indienen en goedkeuren van het investeringsplan van SIBELGA gewijzigd. Deze nieuwe procedure voorziet in het opstellen van een ontwerp van investeringsplan (OIP) in twee fasen:

- (1) een eerste voorlopig OIP dat tegen 31 mei aan BRUGEL wordt bezorgd en waarover de regulator zijn opmerkingen kan formuleren;
- (2) een definitief OIP dat SIBELGA aan BRUGEL bezorgt tegen 15 september en waarin rekening wordt gehouden met de door BRUGEL geformuleerde opmerkingen.

Deze wijziging van de ordonnantie bepaalt ook dat BRUGEL overgaat tot raadpleging van de betrokken administraties, van de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad over bepaalde aspecten van het ontwerpplan. Tot slot moet BRUGEL zijn advies over het definitieve ontwerp van investeringsplan tegen 30 oktober aan de Regering meedelen.

Op 5 juni 2020 heeft SIBELGA de Franstalige versie van een voorlopig OIP voor de periode 2020-2024 aan BRUGEL overgemaakt (de Nederlandse versie werd op 19 juni 2020 voorgelegd. Deze voorlopige versies van het OIP (in het Nederlands en het Frans) waren het voorwerp van een openbare raadpleging die van 24 juni tot 24 juli 2020 heeft plaatsgevonden.

De voorafgaande opmerkingen van BRUGEL evenals de opmerkingen en vragen van de actoren die aan de openbare raadpleging hebben deelgenomen, werden op respectievelijk 22 en 27 juli 2020 aan SIBELGA bezorgd.

Op basis van deze opmerkingen heeft SIBELGA op 15 september 2020 via e-mail zijn definitieve versie van het OIP ingediend, samen met de antwoorden op de opmerkingen van BRUGEL.

3 Openbare raadpleging van het ontwerp van investeringsplannen

3.1 Raadplegingsprocedure

Hoewel artikel 10 van de gasordonnantie BRUGEL de mogelijkheid geeft om de raadpleging te beperken tot 'bepaalde aspecten van het ontwerpplan', heeft **BRUGEL met het oog op de transparantie beslist om het volledige ontwerp van investeringsplan ter raadpleging voor te leggen.**

Om de deelname aan deze openbare raadpleging te kunnen vergemakkelijken, heeft BRUGEL aan SIBELGA gevraagd om een begeleidende nota op te stellen waarin bepaalde punten van de investeringsplannen worden uiteengezet. De OIP zijn immers vrij technische documenten en beantwoorden aan de behoeften van de ontwikkeling van de netten. De personen die aan de openbare raadpleging hebben deelgenomen, hebben de opstelling van deze nota trouwens erg gewaardeerd. In deze context **wil BRUGEL SIBELGA bedanken voor de gedane inspanningen.**

Ondanks de uitzonderlijke context als gevolg van de covid-19-crisis wilde BRUGEL tot slot toch een voorstelling van de OIP organiseren. Rekening houdend met de na te leven veiligheidsmaatregelen vond **deze presentatie plaats in de vorm van een webinar** dat door een honderdtal deelnemers werd gevolgd. De video van deze presentatie werd ook [op de website van BRUGEL¹ geplaatst.](#)

3.2 Resultaten van de openbare raadpleging

De resultaten van deze openbare raadpleging zijn beschikbaar in bijlage I van dit advies. Voor elke ontvangen opmerking of vraag waarvoor aanvullende informatie nodig was, heeft BRUGEL een antwoord gegeven of een opmerking geformuleerd.

De volgende actoren hebben vragen of opmerkingen geformuleerd met betrekking tot het ontwerp van voorlopig investeringsplan: Leefmilieu Brussel, het centrum voor ondersteuning inzake energie SocialEnergie (Fédération Des Services Sociaux), InforGasElek en een aantal netgebruikers. Naar het voorbeeld van de raadpleging die werd gevoerd in het kader van het OIP 2020-2024, stelt BRUGEL opnieuw vast dat het OIP veel minder ter discussie staat dan het OIP voor elektriciteit. Het thema waarop het meest wordt gereageerd, is dat van de slimme meters.

Tot slot wijzen we erop dat SIBELGA geen wijzigingen heeft aangebracht aan het definitieve OIP.

4 Opmerkingen van BRUGEL

De analyse van de OIP door BRUGEL verloopt voornamelijk rond **3 krachtlijnen:**

- de evaluatie van de bevoorradingscapaciteit van het distributienet;

¹ https://www.brugel.brussels/nl_BE/actualites/consultations/ontwerpen-van-investeringsplannen-van-de-netbeheerder-sibelga-voor-de-periode-2021-2025-392

- de evaluatie van de kwaliteit en de regelmaat van de bevoorrading van de netgebruikers;
- de budgettaire follow-up en coherentie met het tariefvoorstel.

BRUGEL analyseert eveneens of de door de DNB voorgestelde informatie en investeringen voldoen aan de vereisten in het licht van de gasordonnantie en het technisch reglement.

De voornaamste vaststellingen die voortvloeien uit de door BRUGEL uitgevoerde analyse van het OIP 2021-2025, worden in dit hoofdstuk uiteengezet.

4.1 Planning van de investeringen

In de eerste plaats moet erop worden gewezen dat de hoeveelheden met betrekking tot de door SIBELGA in zijn OIP 2021-2025 **voorgestelde investeringen geen rekening houden met de impact van de covid-19-crisis** waarmee wij in 2020 worden geconfronteerd (SIBELGA is van plan om deze impact later te beoordelen). De maatregelen die tijdens deze crisis en inzonderheid tijdens de lockdown werden genomen, hebben in feite tot het uitstel van bepaalde werken geleid. Het is dan ook waarschijnlijk dat de in het OIP 2021-2025 voorziene en voorgestelde hoeveelheden zullen veranderen.

SIBELGA stelt in zijn OIP 2021-2025 zeer weinig wijzigingen voor in vergelijking met het OIP voor de periode 2020-2024 dat de regering heeft goedgekeurd.

De enige aanpassingen hebben betrekking op een wijziging van de planning van de werkzaamheden in de ontvangststations² en een afname van de renovatiewerkzaamheden in de netcabines.

Op verzoek van BRUGEL heeft **SIBELGA bevestigd dat de aan de investeringsplanning aangebrachte wijzigingen (in vergelijking met het OIP 2020-2024) geen gevolgen hebben voor de bevoorradingszekerheid of -kwaliteit.** De wijziging van de planning van de werkzaamheden in de ontvangststations werd meer bepaald doorgevoerd in het kader van de optimalisatie van de planning van het project voor de omzetting van de netten van L-gas naar H-gas.

4.2 Bevoorradingszekerheid

De capaciteitsbehoeften van het net worden door BRUGEL nauwlettend gevolgd. De aandacht gaat uit naar de capaciteitsreserves op de injectiepunten, door de contractuele capaciteiten die de DNB met Fluxys verbinden te vergelijken met de geregistreerde of gesimuleerde winterpieken bij een temperatuur gelijk aan $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$ ³.

Uit de analyse van deze informatie blijkt dat de voor de ontvangststations beschikbare stroomsnelheden veel hoger waren dan de daadwerkelijk gemeten pieken voor de winters 2017-2018 en 2018-2019.

In zijn OIP stelt SIBELGA ook een raming voor van de jaarlijkse evolutie van de belasting van de verschillende ontvangststations tijdens de komende 5 jaar ten opzichte van hun nominale capaciteit.

² Een ontvangststation is een station voor de injectie van aardgas in een distributienet vanuit een vervoersnet.

³ De dimensionering van de netwerken wordt bepaald aan de hand van het debiet per uur dat op de piek moet kunnen worden verzekerd. Voor gasnetten wordt geschat dat dit maximale debiet zal worden bereikt bij $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Bij de gebruikte veronderstellingen heeft SIBELGA rekening gehouden met een jaarlijkse groei van het winterpiekdebiet van 1,5%, behalve voor het gasjaar 2024-2025, waarvoor de DNB verwacht dat de groei van het verbruik zal stoppen. Zelfs als het zeker is dat op middellange tot lange termijn een aanzienlijke daling van de jaarlijkse vraag naar gas op het net en een daling van de jaarlijks geregistreerde uurpiek worden verwacht, is het immers onwaarschijnlijk dat bepaalde maatregelen in verband met energie-efficiëntie of mogelijke projecten zoals de productie van biomethaan tegen de tijd van dit OIP (2025) een impact zullen hebben op de capaciteitsvereisten.

Uit de analyse van de geraamde evolutie van de behoeften blijkt dat **het risico van een eventuele saturatie (in geval van zeer strenge winters) van de ontvangststations niet langer bestaat** dankzij - voornamelijk - de indienstelling (op 16/12/2019) van het nieuwe station in Overijse.

Merk ook op dat de bevoorradingszekerheid zal worden versterkt eens de conversie van de netten zal zijn gerealiseerd. Rijk gas, dat een hogere calorische waarde heeft, zou volgens SIBELGA namelijk tot een 11% hogere capaciteit van de netten met middendruk moeten leiden.

Op basis van deze elementen **plant SIBELGA in zijn definitieve ontwerpplan terecht geen nieuwe strategische investeringen om de bevoorradingszekerheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te garanderen.**

4.3 De bevoorradingskwaliteit

Elk jaar moet SIBELGA aan BRUGEL een verslag overmaken waarin het de kwaliteit van zijn dienstverlening tijdens het voorgaande kalenderjaar beschrijft. BRUGEL heeft in zijn [advies⁴ nr. 303](#) de bevoorradingskwaliteit geanalyseerd. Voor meer informatie over de resultaten van deze analyses verwijst BRUGEL de lezer dan ook naar dit rapport.

Globaal is de kwaliteit van de continuïteit van de bevoorrading van de gebruikers van het gasnet zeer goed. De onbeschikbaarheid van het gas voor de Brusselse verbruikers houdt immers in hoofdzaak verband met de uitvoering van geplande werkzaamheden. Aangezien de geplande werkzaamheden worden aangekondigd en in overleg met de eindklanten worden uitgevoerd, blijft het ongemak voor hen dus beperkt. Incidenten die leiden tot een onderbreking van het gasnet zijn zeer zeldzaam. In 2019 echter, als gevolg van het insijpelen van water in het lagedruknet, door een lek in een VIVAQUA-leiding, zijn 455 toegangspunten in de gemeente Vorst gedurende 72 uur verstoken gebleven van gasvoorziening. **Dit uitzonderlijke incident zet de betrouwbaarheid van het net echter in geen geval op de helling.**

Tot slot melden we dat het aantal door SIBELGA ontvangen klachten in verband met gasdrukproblemen bijzonder laag is ten opzichte van het aantal gebruikers (114 oproepen van klanten in 2019 waarvan 47% als gerechtvaardigd werd beschouwd).

⁴ Dit advies is beschikbaar op de website van BRUGEL:

<https://www.brugel.brussels/publication/document/adviezen/2020/nl/ADVIES-303-verslag-distributienetbeheerder-openbare-dienststopdrachten-2019.pdf>

4.4 Betrouwbaarheid van het net

De betrouwbaarheid van de installaties van het gasnet is een belangrijke parameter waarmee rekening dient te worden gehouden in de planning van de investeringen. De analyse van bepaalde indicatoren maakt het mogelijk om het beleid van activabeheer (asset management) van de DNB te beoordelen of, integendeel, bepaalde tekortkomingen in het kader van dat beleid te identificeren. Een van de indicatoren die worden gebruikt om de betrouwbaarheid van het net te beoordelen, is het aantal gevonden lekken op de voornaamste activa.

In zijn OIP verstrekt SIBELGA informatie over het percentage geregistreerde lekken voor verschillende installaties van het gasnet: de LD-pijpleidingen, LD-aansluitingen en de meters.

De analyse van de door SIBELGA verstrekte informatie toont aan dat de betrouwbaarheid van de installaties van het gasdistributienet de laatste 5 jaar over het geheel genomen relatief stabiel is. Bijgevolg voorziet het OIP niet in wijzigingen van het investeringsbeleid.

4.5 Het gasnet en de energietransitie

In haar Energie-Klimaatplan 2030, dat in oktober 2019 werd goedgekeurd, heeft de Brusselse regering haar ambitie bevestigd om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te laten evolueren naar een koolstofarm stadsgewest via de bepaling van verschillende doelstellingen.

Deze energietransitie zal resulteren in een daling van het aardgasverbruik door de gebruikers. Andere projecten, zoals het gebruik van "hernieuwbaar" gas of mobiliteit met gecombineerd aardgas (CNG), zouden het gasnet echter een rol kunnen laten spelen in diezelfde energietransitie.

SIBELGA stelt in zijn OIP de verschillende initiatieven voor die tot nu toe gekend zijn in Brussel.

4.5.1 Biogas en biomethaan

Een van de projecten die het meest realistisch lijkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreft de bouw van een installatie voor de productie van biogas uit bioafval en groenafval. Dit project verenigt verschillende Brusselse organisaties, namelijk Leefmilieu Brussel, Net Brussel en SIBELGA. Dit project, dat nog steeds in studie is, zal echter niet binnen het tijdsbestek van het huidige investeringsplan worden uitgevoerd.

4.5.2 Waterstofproject

In 2019 zijn de netbeheerders FLUXYS en SIBELGA, evenals het bedrijf John Cockerill, een denkoefening gestart met betrekking tot een studieproject met de naam "H2GridLab" voor "Hydrogen to Grid National Living Lab". Dit project heeft tot doel een laboratorium op te zetten om te experimenteren met de ontwikkeling van alternatieve gassen voor aardgas door het bundelen van expertise en infrastructuur.

In het kader van de openbare raadpleging heeft Leefmilieu Brussel bepaalde bedenkingen geformuleerd over zowel de ecologische wenselijkheid van de opslag van overtollige elektriciteit in de vorm van waterstof als over de economische rechtvaardiging van grote investeringen op dit gebied, gelet op het potentiële volume overtollige elektriciteit.

Bovendien is BRUGEL het eens met het standpunt van Leefmilieu Brussel dat, zonder vooruit te lopen op de exacte plannen van SIBELGA, erop wijst dat richtlijn 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit een DNB in principe verbiedt om energieopslaginstallaties te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren (art. 36), behalve bij wijze van afwijking, onder strikte voorwaarden (art. 36, §2-3) en op voorwaarde dat de Lidstaat gebruik heeft gemaakt van zijn afwijkingsmogelijkheid.

Om deze verschillende redenen vindt BRUGEL het belangrijk dat SIBELGA de verwachte doelstellingen van dit project en de rol die de distributienetbeheerder wil spelen, voorstelt.

Tot slot wijst BRUGEL erop dat dit project zich nog in de fase van de haalbaarheidsstudie bevindt en niet het voorwerp uitmaakt van een investeringsproject in het OIP.

4.5.3 Ontwikkeling van de stations voor gecompriemd aardgas

Vandaag zijn er in het Brussels Gewest vier stations met CNG. Een ervan, geopend in december 2019, is trouwens het eerste bio-CNG-station in België. Zoals geformuleerd in verschillende adviezen beschouwt BRUGEL CNG als een van de geloofwaardige alternatieven voor de traditionele verbrandingsmotoren op zeer korte termijn voor Brussel. Dit is ook de reden waarom BRUGEL in de nieuwe gastariefmethodologie de afschaffing van de aansluitingskosten voor nieuwe CNG-stations vanaf 2020 heeft opgenomen.

4.6 Slimme meters

BRUGEL merkt op dat SIBELGA geen investeringen in de installatie van slimme gasmeters plant. SIBELGA rechtvaardigt zijn beslissing door de afwezigheid van dringende marktbehoeften (in tegenstelling tot de marktverwachtingen met betrekking tot elektriciteitsmeters) en de economische rentabiliteit van gasmeters (negatief, aangezien de voordelen vooral beperkt blijven tot aflezing op afstand als alternatief voor manuele aflezing).

Er moet op worden gewezen dat BRUGEL in het kader van een bij een extern studiebureau bestelde studie de mogelijkheid zal onderzoeken om slimme gasmeters uit te rollen. De resultaten van deze studie tonen aan dat de uitrol van slimme gasmeters in combinatie met elektriciteitsmeters alle onderzochte scenario's economisch gezien negatief zou maken. BRUGEL nodigt SIBELGA echter uit om, minstens in het kader van een proefproject, middelen te blijven testen om slimme gasmeters te integreren in het beheer van slimme elektriciteitsmeters om zo beter voorbereid te zijn, indien nodig, op de uitrol van slimme gasmeters.

Bovendien is er reden, rekening gehouden met de doelstellingen van klimaatneutraliteit tegen 2050, om vragen te stellen bij de toekomst van het gasnet en de opportuniteit om extra investeringen te doen, met inbegrip van investeringen in slimme meters. In deze context is BRUGEL van mening dat de ontwikkeling van het elektriciteitsnet verder moet worden bevorderd. Gezien de doelstellingen van de energietransitie verwachten we immers een toename van de elektrificatie van het gebruik ten nadele van gas en andere fossiele brandstoffen. Voor deze nieuwe vormen van elektriciteitsgebruik zou een intelligent elektriciteitsnet moeten worden opgezet dat in staat is grote en gesynchroniseerde elektriciteitsstromen dynamisch te beheren op basis van de reacties van de gebruikers op prijssignalen.

BRUGEL beveelt dus aan de verplichting te schrappen betreffende de uitrol van slimme meters voor gas teneinde rekening te houden met de ongunstige economische resultaten en met de onzekerheid betreffende de toekomst van het gasnet, gezien de koolstofneutraliteitsdoelstellingen die op Europees niveau zijn vastgesteld tegen 2050.

4.7 Project voor de conversie van de netten op arm gas naar rijk gas

Voorheen werd het door SIBELGA beoogde scenario voor de omschakeling van de netten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op basis van de federale indicatieve planning gespreid over 4 jaar. Vandaag is het geoptimaliseerde scenario voor de conversie van de netten in Brussel gespreid over 3 jaar.

Deze beslissing, die tot doel heeft de fasering van de conversie te optimaliseren, is genomen naar aanleiding van overwegingen binnen SYNERGRID, waarbij rekening is gehouden met:

- technisch-economische aspecten;
- de beschikbare middelen;
- de bevoorradingszekerheid van de netten en de klanten;
- de resultaten van de conversie van de netten te Hoboken in Vlaanderen.

Een conversie van de netten in drie fasen, GOS⁵ per GOS, zal het mogelijk maken:

- ongewone overgangssituaties te voorkomen (er zal niet worden gesneden in bestaande GOS);
- talrijke netmanoeuvres te vermijden die tot doel hebben de GOS te splitsen;
- een optimale bevoorradingszekerheid voor de netten en dus voor de consumenten te garanderen.

Om de verschillende fasen van het conversieproject tot een goed einde te brengen, heeft SIBELGA een aantal investeringen gepland in zijn OIP. Ze bestaan voornamelijk uit de installatie van nieuwe netcabines om de voeding van sommige LD-netten te versterken, vanwege de omschakeling van de toevoerdruk op deze netten van 24 mbar naar 21 mbar.

Volgens de door **SIBELGA** verstrekte informatie zijn alle werkzaamheden die aan het net moeten worden uitgevoerd om de 2de en 3de fase van de conversie voor te bereiden reeds uitgevoerd of gepland. Het OIP houdt ook rekening met de optimalisatie van de planning voor de uitvoering van de conversie die is gewijzigd van 4 in 3 jaar.

4.8 Budgetanalyse

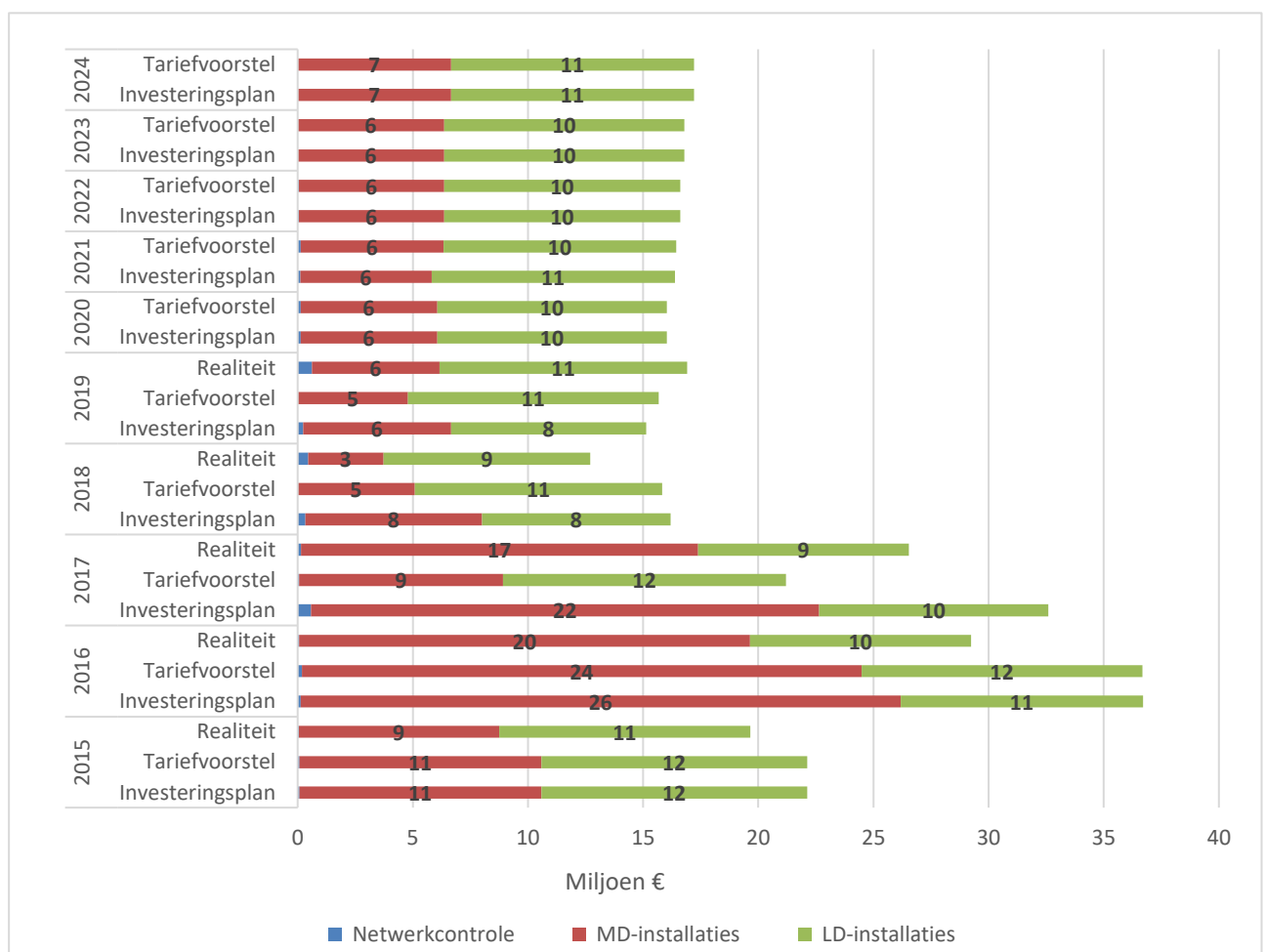
Alle kosten (investeringen en uitbating) van de distributienetbeheerder zijn onderworpen aan de controle van BRUGEL. Bij de goedkeuring van het tariefvoorstel keurt BRUGEL een globale budgettaire enveloppe goed die de tarieven moet dekken. De controle van de goede kostenbeheersing en de analyse van de verschillen gebeuren ex post door BRUGEL.

⁵ Een geaggregeerd ontvangststation (GOS) is een fictief ontvangststation dat de functie van verschillende ontvangststations groepeerd die een van de onderling verbonden netten voeden. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is verdeeld in 3 GOS. Het doel van de nieuwe conversieplanning bestaat erin dat elke fase zou overeenstemmen met elk GOS.

Dit OIP bestrijkt de reguleringsperiode 2021-2025. De analyse van de coherentie van de bedragen van het investeringsplan met betrekking tot de tariefvoorstellen 2020-2024 is overigens beschikbaar in de beslissingen over het tariefvoorstel⁶. De tariefmethodologie bepaalt dat de tariefvoorstellen worden vastgesteld op basis van het investeringsplan dat naar BRUGEL is verzonden.

Daarnaast wordt elk jaar van de tariefperiode een berekening gemaakt om de gerealiseerde investeringen te vergelijken met de begrote investeringen in het tariefvoorstel. Figuur 1 geeft de evolutie weer van de investeringsplannen voor de tariefperiodes 2015-2019 en 2020-2024. De context waarin de investeringen in het gasdistributienet zich sinds 2015 ontwikkelen, heeft twee belangrijke kenmerken:

- de bouw van een nieuw ontvangststation in middendruk "zuidverbinding" heeft tussen 2016 en 2018 tot grote investeringen geleid (zie figuur 1);
- sinds 2018 is de waarde van het net zoals bepaald door de tariefmethodologie (RAB) beginnen te dalen⁷:

Figuur 1: Financiële opvolging van de uitgevoerde en geplande investeringen

⁶https://www.brugel.brussels/nl_BE/acces_rapide/distributietarieven-12/procedure-betreffende-de-goedkeuring-van-tarieven-363

⁷ Controle ex post 2018: <https://www.brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2019/nl/BESLISSING-119-ex-post-2018-tariefsaldi-GAS.pdf>

Figuur 1 leert dat het in 2019 gerealiseerde budget (€ 17M) hoger was dan zowel het investeringsplan (€ 15M) als het tariefvoorstel (€ 16M). De RAB-waarde daalde in 2019 echter voor het tweede jaar op rij (-1,2%) daar de afschrijvingen hoger waren dan de nieuwe investeringen.

In het kader van de tariefmethodologieën die van toepassing waren/zijn voor de periodes 2015-2019 en 2020-2024, worden de afschrijvingen van de investeringen als 'niet-beheersbaar' beschouwd. Iedere afwijking (naar boven of naar beneden) ten opzichte van het tariefvoorstel is bijgevolg ten laste van de tarieven. De financiering van de investeringen wordt immers gedekt door de lasten van afschrijvingen die aan de gerealiseerde investeringen zijn verbonden, terwijl de financiële lasten (interessen, kosten die verband houden met de schuld ...) als embedded costs worden gedekt. Bovendien wordt de normale vergoeding van de geïnvesteerde kapitalen in de aan de distributienetbeheerder toegekende gereguleerde activa volledig herverdeeld onder de aandeelhouders en in geen geval opnieuw in het net geïnvesteerd.

Globaal toont het OIP 2021-2025 een **budget 2021 voor gas van € 16,4 M.**

Ten opzichte van de historische investeringsplannen en de gerealiseerde bedragen (zie Figuur 1) stelt BRUGEL vast dat de voor de komende jaren geplande investeringen lager zijn dan voorheen. Dit valt te verklaren door de strategische benadering van SIBELGA: een laatste grootschalig investeringsplan werd tot een goed einde gebracht ("zuidverbinding") en de komende investeringen hebben tot doel de veiligheid en de optimale werking van het net te verzekeren, zonder specifiek investeringsprogramma.

In principe stemmen de bedragen die vanuit een tariefstandpunt moeten worden overgenomen, overeen met de waardering van de hoeveelheden waarin het investeringsplan voorziet. De voorbije jaren heeft BRUGEL een algemene stijging van de eenheidskosten kunnen vaststellen.⁸ Deze door SIBELGA bevestigde afname heeft BRUGEL ertoe aangezet om een samenwerkingsproces met de distributienetbeheerder op gang te brengen om de schema's voor de rapportering van de financiële gegevens met betrekking tot de investeringsplannen aan te passen en zo de meest relevante eenheidskosten duidelijker aan te tonen. Momenteel is het de bedoeling dat de nieuwe schema's vanaf 2021 worden gebruikt voor het investeringsplan 2022-2026.

Er moet hier ook aan worden herinnerd dat de tariefmethodologie 2020-2024⁹ een onderscheid maakt tussen de projecten van SIBELGA¹⁰ en in de opstelling van een IT-roadmap voor IT-projecten voorziet. BRUGEL is er zich inderdaad van bewust dat de IT-kosten en -projecten ook moeten worden opgevolgd, gezien het groeiende belang ervan. Zoals BRUGEL al meerdere malen heeft benadrukt, omvatten de OIP in het huidige regelgevingskader echter geen IT-gerelateerde kosten.

Op lange termijn zouden meerdere ideeën en projecten het gasdistributienet nuttig kunnen maken in een koolstofarme samenleving die de verschillende overheden (Europees, nationaal en gewestelijk) tot stand willen brengen. Die projecten staan echter nog in de kinderschoenen en het huidige gebruik van het net, i.e. het vervoer van fossiel aardgas voornamelijk voor verwarmingsdoeleinden, is gedoemd te verdwijnen tegen 2050.

BRUGEL zal aandacht besteden aan de ontwikkeling van deze verschillende projecten en nodigt SIBELGA uit om de impact van de verschillende technologieën op zijn investeringsstrategie op middellange en lange termijn te integreren in zijn volgende OIP.

⁸ Deze verhoging zal worden opgevolgd tijdens toekomstige ex post controles en zou kunnen worden verklaard door een substantiële stijging van de onderaannemingskosten.

⁹ <https://www.brugel.brussels/publication/document/notype/2019/nl/Methodologie-Tariefmethodologie-Elek.pdf> I.1.4

¹⁰ Projecten rond netinvesteringen, projecten in verband met de openbare dienstverplichtingen, innovatieve projecten en andere projecten (voornamelijk IT-projecten).

5 Conclusie

In overeenstemming met artikel 10 van de gasordonnantie heeft SIBELGA op 5 juni 2020 aan BRUGEL een voorlopig ontwerp van investeringsplan (OIP) voor de periode 2021-2025 bezorgd.

In overeenstemming met de bepalingen van artikel 10 van de gasordonnantie heeft BRUGEL van 24 juni tot en met 24 juli 2020 een openbare raadpleging georganiseerd over de voorlopige versie van het OIP van SIBELGA. Om de deelname aan dit overleg te vergemakkelijken, heeft SIBELGA speciaal voor dit doel een begeleidend verslag opgesteld en heeft BRUGEL een presentatiesessie in de vorm van een webinar georganiseerd. Alle opmerkingen en vragen die tijdens deze raadpleging werden geformuleerd, zijn opgenomen in bijlage I bij dit advies. Op basis van de opmerkingen die BRUGEL heeft geformuleerd en degene die voortvloeien uit de openbare raadpleging, heeft SIBELGA op 15 september 2020 een nieuwe versie van zijn definitieve ontwerp van investeringsplan ingediend.

Na de analyse van het definitieve OIP gas van SIBELGA voor de periode 2021-2025 hebben de voornaamste opmerkingen van BRUGEL betrekking op de volgende punten:

1. **Wat betreft de algemene planning** verduidelijkt SIBELGA dat in het OIP geen rekening wordt gehouden met de impact van de covid-19-crisis. SIBELGA wijst erop dat de impact op een later tijdstip zal worden beoordeeld en dat de geplande investeringen in dit verband zouden kunnen worden aangepast. Het door SIBELGA voorgestelde OIP volgt dus in grote lijnen de planning van het OIP voor de periode 2020-2024 en er is slechts een beperkt aantal kleine wijzigingen.
2. **Wat betreft de bevoorradingszekerheid** laat de indienststelling van het station Overijse eind 2019 toe om de beschikbare capaciteitsreserve aanzienlijk te verhogen. Bovendien zullen deze reserves eveneens worden versterkt eens de conversie van de netten zal zijn gerealiseerd. Rijk gas, dat een hogere calorische waarde heeft, zou volgens SIBELGA namelijk een 12% hogere transportcapaciteit van de netten mogelijk moeten maken. De bevoorradingszekerheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is op de middellange en lange termijn dus gegarandeerd.
3. **Wat betreft de kwaliteit van de bevoorrading aan de netgebruikers** onderstreept BRUGEL dat de netgebruikers worden geconfronteerd met een marginaal aantal onderbrekingen die vooral te wijten zijn aan de uitvoering van geplande werken. Incidenten die leiden tot een onderbreking van het gasnet zijn inderdaad vrij zeldzaam, hoewel 2019 gekenmerkt werd door een grootschalig incident in de gemeente Vorst. Dit uitzonderlijke incident, dat werd veroorzaakt door een waterlek op een VIVAQUA-leiding, doet geenszins afbreuk aan de betrouwbaarheid van het gasnet van SIBELGA. De kwaliteit van levering aan de Brusselse verbruikers blijft dus zeer goed.
4. **Met betrekking tot de mogelijke rol van het gasdistributienet in het kader van de energietransitie** vermeldt het OIP verschillende initiatieven. Een van de projecten die voor het Gewest het meest concreet lijkt te zijn, betreft de productie (en eventueel de injectie) van biogas uit bioafval. Wat betreft het SIBELGA-project "Waterstof" heeft Leefmilieu Brussel in het kader van de openbare raadpleging bepaalde bedenkingen geformuleerd, met name over de ecologische geschiktheid van een dergelijk project. Zonder vooruit te lopen op de precieze plannen van SIBELGA in dit verband, is BRUGEL het eens met het standpunt van Leefmilieu Brussel dat SIBELGA moet voldoen aan richtlijn 2019/944, die een distributienetbeheerder in principe verbiedt om energieopslaginstallaties te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren. In dit kader vraagt BRUGEL aan SIBELGA om de doelstellingen van dit project voor te stellen.

5. Wat betreft de slimme meters.

Gezien de vooropgestelde neutraliteitsdoelstellingen voor 2050, de onzekerheid over de toekomst van het gasnet, de lage verwachte winsten en de bijkomende kosten die gepaard gaan met de installatie van slimme meters in het gasnet, beveelt BRUGEL aan om, zoals voorgesteld door SIBELGA, de installatie van slimme meters te beperken tot enkel het elektriciteitsnet. In dit opzicht beveelt BRUGEL ook aan de verplichting te schrappen om slimme meters te installeren voor gas, zoals bepaald in artikel 18ter van de gasordonnantie.

6. Wat betreft het project voor de conversie van de netten stelt BRUGEL vast dat de uit te voeren verrichtingen op het net ter voorbereiding van de 2de en de 3de fase van de conversie zijn opgenomen in het OIP. Dit laatste houdt ook rekening met de optimalisatie van de planning voor de uitvoering van de conversie die is gewijzigd van 4 in 3 jaar.**7. Wat betreft de budgettaire opvolging** stelt BRUGEL vast dat het OIP 2021-2025 voor het jaar 2021 een budget voorstelt van € 16,4M, wat een lichte stijging vertegenwoordigt ten opzichte van het budget zoals voorgesteld in het tariefvoorstel. Om de opvolging van de kosten (en in het bijzonder de eenheidskosten van de belangrijkste netelementen) te verbeteren, zijn BRUGEL en SIBELGA overeengekomen om de technisch-financiële rapportering te optimaliseren.

BRUGEL stelt de regering dan ook voor om het door SIBELGA voorgestelde ontwerp van definitief investeringsplan voor elektriciteit voor de periode 2021-2025 goed te keuren.

* *

*

6 Bijlage I: Resultaten van de openbare raadpleging

Bijdrage nr. 1: Leefmilieu Brussel	Antwoorden - Opmerkingen
<p>Leefmilieu Brussel onderstreept de kwaliteit van de samenwerking met SIBELGA in de projecten SolarClick, NRClick en biomethanisatie.</p> <p>Leefmilieu Brussel ondersteunt de inspanningen van SIBELGA om de verliezen op zijn net en de milieu-impact van zijn activiteiten te beperken, zoals beschreven in de bij het investeringsplan gevoegde bijlagen 2 en 5. Wat betreft de infrastructuren die op grond van de gewestelijke wetgeving aan een milieuvergunning zijn onderworpen, verwijst Leefmilieu Brussel SIBELGA naar de beslissingen die het zal nemen in het kader van de vergunningsaanvragen.</p> <p>Leefmilieu Brussel staat – vandaag – nog steeds perplex bij de ecologische mogelijkheid om het teveel aan elektriciteit op te slaan in de vorm van waterstof (cf. "waterstofproject" zoals vermeld op p. 54 van het document "Nota bestemd voor openbare raadpleging"). In de hypothese dat een dergelijk overschot bestaat, merkt Leefmilieu Brussel op dat het volume ervan niet van dien aard is om aanzienlijke investeringen te rechtvaardigen in de installatie van elektrolyzers waarvan de energie-efficiëntie beperkt blijft. Bovendien is Leefmilieu Brussel van mening dat eventuele experimenten met waterstof alleen mogen worden uitgevoerd met waterstof uit hernieuwbare bronnen.</p> <p>Leefmilieu Brussel wijst er bovendien op dat het voorontwerp van klimaatordonnantie*, dat de Brusselse regering op 9 juli 2020 in eerste lezing heeft goedgekeurd, voorziet in de ontwikkeling van een methodologisch kader voor de vermindering van de indirecte uitstoot van broeikasgassen, met het oog op een traject dat vergelijkbaar is met dat van de directe uitstoot tegen 2050**, en op basis waarvan de regering het gewestelijk beleid voor de vermindering van deze uitstoot bepaalt. Leefmilieu Brussel wijst er ook nog op – zonder</p>	<p>Met betrekking tot het waterstofproject verwijst BRUGEL naar deel 4.5 van dit advies.</p>

vooruit te lopen op de exacte plannen van Sibelga wat betreft de opslag van elektriciteit in de vorm van waterstof als gevolg van de experimenten die worden gevoerd in het kader van het "Project waterstof" – dat richtlijn 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit een distributienetbeheerder in principe verbiedt om energieopslaginstallaties te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren (art. 36), behalve bij wijze van afwijking, onder strikte voorwaarden (art. 36, §2-3) en op voorwaarde dat de Lidstaat gebruik heeft gemaakt van zijn afwijkingsmogelijkheid.

* Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing alsook de organieke ordonnantie houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle, ook "voorontwerp van klimaatordonnantie" genoemd.

** In hetzelfde voorontwerp van ordonnantie stelt het gewest voor 2050 een doelstelling vast van vermindering van de rechtstreekse uitstoot van broeikasgassen met ten minste 90% in vergelijking met 2005 met als doel koolstofneutraliteit te bereiken.

Bijdrage nr. 2: InforGasElek	Antwoorden - Opmerkingen
<p>We willen de regulator bedanken om de investeringsplannen van Sibelga en Elia aan een openbare raadpleging te hebben onderworpen.</p> <p>Daarnaast willen wij Sibelga ook bedanken voor de opstelling van de samenvattende nota voor de openbare raadpleging.</p> <p>We verheugen ons erover dat Sibelga het idee opgeeft om slimme gasmeters te installeren.</p> <p>We waarderen de initiatieven van Sibelga wat betreft de productie van hernieuwbare energie en op het vlak van duurzame mobiliteit.</p> <p>In het vorige investeringsplan wilde Sibelga de stijgleidingen schrappen. We vragen ons af hoe het daar vandaag mee staat.09</p>	<p>Met betrekking tot de opmerking van Infor GasElek over de verwijdering van de stijgleidingen verwijst BRUGEL naar het antwoord van SIBELGA in het advies over het Investeringsplan voor de periode 2019-2023:</p> <p>"De afschaffing van de stijgleidingen heeft meerdere voordelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze maakt het mogelijk verouderde installaties af te schaffen die soms nog dateren uit de tijd van het stadsgas en die ontoegankelijk zijn omdat ze ingebouwd zijn in de muren. • Ze maakt het dikwijls mogelijk om installaties die zich op kritische plaatsen bevinden (trappenhuisen) te vernieuwen en in overeenstemming te brengen met de huidige normen. • Deze renovaties kunnen worden uitgebreid tot de rest van de binneninstallatie van de klant. • Na afloop van de werken wordt een dichtheidscontrole van de binneninstallatie van de klant uitgevoerd. • De meters worden op één geschikte plaats verzameld, zodat men indien nodig de voeding van alle klanten en de voeding van de leidingen in de trappenhuisen gemakkelijker en sneller kan onderbreken. <p>Het niet afschaffen van de stijgleidingen zou in veel gevallen leiden tot het behoud van de huidige situatie, namelijk het behoud van verouderde en ontoegankelijke stijgleidingen. Onze ervaring leert ons immers dat de klanten niet bereid zijn de eisen van de DNB voor de bouw van nieuwe installaties te aanvaarden. Deze stijgleidingen zijn vaak geïnstalleerd in appartementsgebouwen met een klassieke architectuur uit het einde van de 19de - het begin van de 20ste eeuw. De stijgleidingen van de DNB moeten echter verplicht en op elk moment toegankelijk zijn wat esthetische gevolgen heeft voor de onmiddellijke omgeving van deze leidingen. In het huidige geval is het inderdaad de bedoeling om incidenten zoveel mogelijk te voorkomen. Daarom handhaaft SIBELGA zijn investeringsbeleid op dit gebied.</p>

Bijdrage nr. 3: Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten	Antwoorden - Opmerkingen
<p>Wij zijn blij met de inspanningen die BRUGEL en SIBELGA hebben geleverd om de documenten betreffende de openbare raadpleging te verspreiden. Op basis van de aanvullende nota kunnen de respondenten een beter inzicht verwerven in de centrale uitdagingen van het ter raadpleging voorgelegde investeringsplan.</p> <p>Wat betreft het investeringsplan voor gas zijn we blij met het besluit om af te zien van de invoering van de slimme meter. Verder hebben we geen opmerkingen met betrekking tot het plan.</p>	Geen opmerkingen.

Bijdrage nr. 4 van een distributienetgebruiker	Antwoorden - Opmerkingen
<p>Opmerkingen m.b.t. de door BruGEL georganiseerde openbare raadpleging nr. 2</p> <p>(1). Het rapport van Sia Partners 2019 wordt aangehaald als referentie IDENTIFICATIE VAN HET UITROLMODEL VOOR INTELLIGENTE MEETSISTEMEN DAT REKENING HOUDT MET DE BEHOEFTE VAN DE MARKT, DE BRUSSELSE GEBRUIKERS, DE VERSCHILLENDE EFFECTEN OP DE SAMENLEVING IN HAAR GEHEEL EN OP DE GEBRUIKERS IN HET BIJZONDER</p> <p>(2). Investeringsplan voor gas 2021-2025 van SIBELGA. Blijkbaar zijn slimme meters niet ontworpen voor gas; als dit op een dag zou veranderen, verzoek ik u rekening te houden met deze opmerkingen en deze vraag.</p> <p>I. Niet voor elke raadpleging kan er per brief worden gereageerd De "kwetsbare" bevolkingsgroepen die de digitale hulpmiddelen slecht beheersen en mensen met een elektrohypersensitiviteit (EHS) die deze niet meer of slechts voor een korte periode kunnen verdragen, kunnen niet reageren, en de studie (1) voorspelt dat zij het risico lopen ernstig te worden getroffen, financieel (1 p. 70) en zelfs vanuit gezondheidsoogpunt voor deze laatste (1 p. 72).</p> <p>Dit is discriminerend. De raadpleging moet voor deze laatsten worden verlengd en zij moeten schriftelijk kunnen reageren en de documenten bij de administraties en/of in de gemeentelijke bibliotheken kunnen raadplegen.</p>	<p>Met betrekking tot het eerste punt van de opmerking van een distributienetgebruiker over het ontbreken van de mogelijkheid om per brief te antwoorden, gaf BRUGEL de voorkeur aan de onlinevragenlijst om een groot aantal antwoorden te kunnen verwerken. De antwoorden per brief mogen echter niet worden uitgesloten. BRUGEL zal bij de komende openbare raadplegingen met deze behoefte rekening houden.</p> <p>In verband met de tweede opmerking verwijst BRUGEL naar zijn advies betreffende het ontwerp van investeringsplan voor elektriciteit voor de periode 2021-2025.</p>

2. In (2) worden EHS nergens vermeld.

3. Impact op de gezondheid

Er zijn bronnen die met betrekking tot elektriciteits- en eventueel gasmeters bevestigen dat dit moet worden gecontroleerd wanneer het relevant zal zijn. "Of ze nu wel of geen gegevens communiceren, evaluaties tonen aan dat de meters impulsen van enkele milliseconden uitzenden die enkele duizenden keren per dag worden herhaald. Ook al lijken de gemiddelde blootstellingsniveaus verwaarloosbaar vanwege de korte duur van de impulsen, toch neemt dit echter niet weg dat onze cellen inderdaad de onophoudelijke impulsen ondergaan en niet de gemiddelden. Elke impuls kan echter een niveau bereiken dat ver boven de door specialisten aanbevolen drempels ligt.

De meters van het type GPRS communiceren rechtstreeks via radiogolven met het gecentraliseerde systeem via het mobiele telefoonnetwerk. Afhankelijk van hun locatie en hun werkingsomstandigheden kunnen ze zo mensen in hun directe omgeving onderwerpen aan blootstellingsniveaus die 1.000 tot 10.000 keer hoger kunnen liggen dan de door specialisten aanbevolen voorzorgswaarden."

"Compteurs communicants dits intelligents", uittreksel (pp. 37-38) van de "Analyse citoyenne des rapports 2016 et 2018 du Comité d'experts sur les radiations non ionisantes", ondes.brussels, maart 2018 "De normen die worden geacht de bevolking te beschermen tegen de blootstelling aan elektromagnetische straling RF/MO, houden enkel rekening met de opwarming van stoffen (thermisch effect) bij een blootstelling van beperkte duur (30 minuten). In deze normen wordt geen rekening gehouden met herhaalde en/of langdurige blootstellingen of andere niet-thermische biologische effecten die zich voordoen bij waarden die aanzienlijk lager zijn dan de momenteel toegestane waarden. Ze zijn niet ontworpen om foetussen, kinderen, adolescenten, ouderen ... te beschermen.

Voor kinderen kunnen de risico's toenemen door de cumulatieve effecten van langdurige blootstelling. Hun onvolgroeide hersenen, organen en weefsels die nog in ontwikkeling zijn, kunnen gevoeliger zijn voor blootstelling, en de straling dringt verhoudingsgewijs dieper door in hun organen dan in die van volwassenen omdat ze kleiner zijn.

Talrijke studies (studies over cellen, dieren, epidemiologische studies) bevestigen het bestaan van niet-thermische biologische effecten die worden veroorzaakt door blootstelling aan RF/MO-elektromagnetische straling die wordt uitgezonden door draadloze technologieën. Deze biologische effecten zijn bijvoorbeeld DNA-schade (breuken), storingen in de eiwitsynthese, spermaschade, verstoringen van de hormoonsynthese. De gevolgen van DNA-schade zijn bekend, onder meer het verband met de ontwikkeling van kanker."

//www.hippocrates-electrosmog-appeal.be carte blanche

Daarom moet deze informatie door SIBELGA worden verstrekt wanneer de installatie van nieuwe meters wordt aangekondigd:

Op basis van specifieke impulsen en niet op basis van de gemiddelde blootstellingsniveaus

Hoelang mag men in de directe omgeving van 1 meter blijven?

Hoe ver moet men van een meter blijven om 30' te kunnen bellen?

Op welke afstand van 1 meter kan men 24 uur blijven?

evenals x meters (nader te specificeren): geval van gebouwen

Op welke afstand van onafgeschermd elektrische draden (als het gaat om PLC-technologie) kan men 24 uur blijven?

en dit voor:

- volwassenen

- foetussen, kinderen, adolescenten, ouderen ...

Om thermische en niet-thermische effecten te vermijden

Geef ook aanbevelingen rekening houdend met extra emissies van mobiele telefoons, persoonlijke wifi en/of de buurt, alle meters in één gebouw

inclusief watermeters, communicatie van meters naar elektrische apparaten emissies van relaisantennes, aangesloten voorwerpen ...

Kunnen deze meters, op basis van de huidige norm van 6V/m, maar ook op basis van de mogelijke toekomstige norm, worden ondersteund met de mogelijke 5G?

'Het Gewest heeft in 2007 wetten opgesteld om de bevolking beter te beschermen door een norm van 3 V/m (voor een frequentie van 900 MHz) vast te stellen. Met de komst van 4G werd het onderworpen aan (en gaf het toe aan) sterke druk om deze bescherming te versoepelen en verhoogde het de norm tot een niveau dat 4 keer hoger ligt (6 V/m bij 900 MHz). Volgens de telecomsector vereist het toenemende gebruik van draadloze telecommunicatie en de komst van 5G een verdere verhoging van de Brusselse normen. Het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) heeft een minimumnorm van 9 V/m binnenshuis en 14,5 V/m buitenshuis (voor een frequentie van 900 MHz)² aanbevolen. Dergelijke blootstellingsintensiteiten zijn van dezelfde orde van grootte als degene die kunnen worden gemeten in de directe omgeving van een gsm waarmee wordt gebeld! Het vastleggen van normen op deze niveaus komt erop neer dat wordt toegestaan dat burgers (hele lichamen) voor langere tijd, dag en nacht, elke dag van het jaar, worden blootgesteld aan niveaus die vergelijkbaar zijn met die van een telefoongesprek met een gsm." Ondes_brussels_rapport_juin2020 p. 8 en 9

Indien u geen garantie over de onschadelijkheid kan geven moet u in elk geval:

- deze informatie verstrekken
- de hele bevolking de mogelijkheid bieden om de meter te weigeren
- of een volledig ontkoppelbaar model leveren. De door ons gevraagde opt-out mag niet beperkt blijven tot het uitschakelen van de meterstandopneming op afstand, maar moet ook voorkomen dat er elektromagnetische signalen (radiofrequenties of PLC) worden uitgezonden, waardoor de communicatie op afstand en de toegang tot de gegevens de facto technisch onmogelijk worden.

Bijdrage nr. 4 van een distributienetgebruiker	Antwoorden - Opmerkingen
<p>Ik wil geen slimme meters:</p> <p>Persoonlijk, want ik ben gevoelig voor Wifi: ik maak gebruik van een bekabeld internet ... De kosten van deze digitale technologieën zijn buitensporig, de kosten voor het beveiligen van deze technologieën liggen zelfs nog hoger.</p> <p>Als burger van de wereld:</p> <p>De zeldzame metalen die worden gebruikt voor alles wat digitaal communiceert, zijn een politieke en ecologische uitdaging die de politieke en economische spanningen en de druk op het milieu enkel maar doen toenemen, waardoor de hele wereld verarmt en de facto de spanningen tussen regeringen en bevolkingen toenemen.</p> <p>Deze toestellen zijn duurder omdat ze meer materialen, meer onderhoud en meer veiligheid vereisen, om nog maar te zwijgen van hun kortere levensduur dan een mechanische meter. Deze toestellen verbruiken meer elektriciteit en zijn dus ook duurder en minder milieuvriendelijk, ...</p> <p>Vanuit moreel oogpunt is het ook niet normaal om mensen die meer elektrogevoelig zijn dan gemiddeld te negeren en aan hun lot over te laten.</p> <p>Tot slot trekken veel wetenschappers aan de alarmbel over deze steeds groter wordende elektrosmog. Bovendien is het niet de algemene toename van kanker en onvruchtbaarheid die hun onderzoek op losse schroeven zou zetten, integendeel. (Natuurlijk zullen er, net als bij het klimaat, altijd enkelen zijn die sceptisch staan tegenover het bewijs, inclusief staatshoofden, die het niet waard zijn om te worden vernoemd).</p>	<p>Met betrekking tot de sociale en ecologische impact van slimme meters verwijst BRUGEL naar haar studie en ontwerpadvies die op haar website zijn gepubliceerd.</p>